

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

Kadın örgütlerinin, feministlerin ve toplumsal cinsiyet eşitliği savunucularının tüm çabalarına ve çağrılarına rağmen Türkiye'de kadına yönelik her türlü şiddet ve kadın cinayetleri sistematik bir şekilde devam etmektedir. Türkiye'de, kadın karşıtı söylemin günlük yaşam içinde, medyada, siyasette, iş ve sosyal yaşam alanlarında her gün yeniden üretildiği, kadın katillerinin ve şiddet faillerinin yaptırımsız kaldığı bir toplumsal yapı söz konusudur. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve kadın cinayetlerinin durdurulması amacıyla eşitlikçi ve kapsamlı bir politika uygulanmalıdır. Türkiye'de kadınlara yönelik fiziksel, duygusal/psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddetin devam ettiği ve gerekli önleyici tedbirlerin alınmadığı, ilgili yaptırımların uygulanmadığı her gün kamuoyuna yansıyan şiddet ve cinayet haberlerinden görülmektedir. TÜİK'in resmi verilerine göre kadınların yarısına yakını yaşamının bir döneminde şiddete maruz kalmaktadır. Kapsamlı önleyici tedbirler alınmadığı için kadına yönelik şiddet, cinayet, tecavüz, istismar, yıldırma, yoksulluk ve bağımlı yaşam gibi durumlar çoğalmaktadır. Eşitsiz ve adaletsiz toplumsal cinsiyet yapısı ve kadınlara dayatılan bağımlı yaşam kültürü, faillere yönelik cezasızlık politikası kadına yönelik yaygın şiddetin ana nedenleridir. İstanbul Sözleşmesi'nin uygulamaya geçirilmeden fesih edilmesi, 6284 sayılı kanunun uygulanmasına yönelik gerekli işleyişin tam olarak yerine getirilmemesi, kadınların yaşam hakkını koruyan mevzuatın yetersizliği veya var olan mevzuatın uygulamaya yansıtılmaması ve kadınlar için başvuru ve korunma mekanizmalarının işletilmemesi her yıl yüzlerce kadının şiddete maruz kalmasına yol açmaktadır.

Güncel olarak konuya dair resmi verilerin kamuoyuna açıklanmaması alınması gereken tedbirlerin aciliyeti yönüyle sorunludur. BİANET'in görünür olan kadına yönelik şiddete dair sunduğu veriler bile gecikmeksizin bazı önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Buna göre 2023'ün ilk altı ayında erkeklerin 152 kadını öldürdüğü, 27 kadını taciz ettiği, 64 çocuğu istismar ettiği, 357 kadına şiddet uyguladığı, altı kadına tecavüz ettiği, en az 173 kadını seks

işçiliğine zorladığı ifade edilmektedir. Ayrıca 128 kadın ölümünün basına "şüpheli" olarak yansıtıldığı, erkeklerin 13 çocuğu da öldürdüğü ifade edilmektedir. Erkeklerin öldürdüğü kadınların adalarının listelendiği <http://anitsayac.com/> sitesinde de 2023 yılında 147 kadının, 2022 yılında ise 401 kadının öldürüldüğü ifade edilmektedir. Basına yansımayan bazı vakaların bu veri kaynaklarına yansımadağı, şiddet vakalarının çok ağır olmadığı durumların hiçbir şekilde kamuoyuna yansıtılmadağı bilinmektedir. Kamusal alana yansıyan bu şiddet doğıru tabirle "buzdağının görünen kısmı" gibi görülmeli, fiziksel ve cinsel şiddet dışında ekonomik ve psikolojik şiddet için de acil tedbir alınmalıdır.

2023 seçimlerinden sonra derinleşen yoksulluk, kriz ve işsizlik durumlarının, bağımlı kılınan kadınlar için çok zor yaşam koşullarına yol açtığı bilinmelidir. Ekonomik açıdan bağımsız olmayan ve herhangi bir sosyal destek sağlanmayan milyonlarca kadının ekonomik kriz ve yoksulluk koşullarında her türlü şiddet riski altında olduğı bilinmelidir. Bu bağlamda; Türkiye'de fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet riski altında olan kadın sayısının güncel olarak tespit edilmesi, kadınlar için şiddet riskini azaltmak amacıyla gerekli yasal ve kurumsal yapılanmanın sağlanması, kadınların daha eşit, daha özgür ve daha bağımsız bir yaşam kurabilmesi için gerekli kamu hizmetleri ve desteklerin sunulması, kadınların başta yaşam hakkı olmak üzere temel yurttaşlık haklarının ve özgürlüklerinin tanınması, korunması ve geliştirilmesi gereklidir. Şiddet riski altında olan kadınların tespit edilmesi, haklarının korunması amacıyla başvuru mekanizmalarının geliştirilmesi, bu kapsamda hizmet sunması gereken kamu kurumlarının toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi ile yeniden yapılandırılması, kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi ve cinayetlerin durdurulması, aile içi şiddetin dinamiklerinin ortadan kaldırılması ve tüm şiddet faillerinin yaptırıma maruz kalması, kadına yönelik şiddeti besleyen ve yeniden üreten söylemin yok edilmesi, bu bağlamda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi, kadın dayanışması imkanlarının geliştirilmesi gereklidir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de kadına yönelik fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddet istatistikleri nasıl derlenmektedir? Son 1 yıl içerisinde bu şiddet türlerine maruz kalan kadın sayısı kaçtır?
2. 2010-2023 döneminde fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalan kadın sayısı kaçtır? Bu şiddet nedeniyle yaralanan, engelli kalan ve yaşamını yitiren kadın sayısı kaçtır? Bu şiddete maruz kalan kadınlara yönelik sunulan kamusal destek hizmetleri nelerdir? Kadına yönelik fiziksel şiddetin sonlandırılması amacıyla bakanlığınızca alınan tedbirler nelerdir?
3. 2010-2023 döneminde kadınlara yönelik fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet uyguladığı gerekçesiyle yaptırım uygulanan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilere uygulanan yaptırım türleri nelerdir? Şiddet faili olmasına rağmen herhangi bir yaptırıma tabi olmayan kişi sayısı kaçtır?
4. Kadınlara şiddet uygulayan kişilerin; eş, ebeveyn, evlat veya diğer kişiler olma durumlarına göre dağılımı nedir?

5. Şiddet uygulayıcılarının sosyo-ekonomik statüsü, eğitim, yaş, coğrafi dağılımı ve benzeri durumlarına göre dağılımı nedir?
6. Şiddete maruz bırakılan kadınların sosyo-ekonomik statüsü, eğitim, yaş, coğrafi dağılımı ve benzeri durumlarına göre dağılımı nedir?
7. Kadına yönelik her türlü şiddeti olağanlaştıran söylemin, medya ve basın üzerinden yeniden üretilmemesi amacıyla yürütülen faaliyetler nelerdir?
8. Kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi amacıyla kadın hakları alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile birlikte yürütülen çalışmalar nelerdir?
9. Kadın sığınma evlerinin şiddeti önleme ve şiddete karşı koruma kapasitesini artırma amacıyla Türkiye’de yürütülen çalışmalar nelerdir?
10. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin yaşamın her alanında sağlanması amacıyla Türkiye’de yürütülen çalışmalar nelerdir?